

**Tarkastus-
lautakunnan
arviointikertomus
vuodelta 2020**

raisio

RAISION KAUPUNGIN TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS
VUODELTA 2020

Sisällys

1	Tarkastuslautakunta ja sen toiminta vuonna 2020	3
2	Tarkastuslautakunnan aiempien havaintojen toteutuminen	4
3	Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden yleinen arviointi	5
4	Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen kuntakonsernissa	5
	4.1. Konsernihallinto	6
	4.2. Kaupungin tytäryhteisöt	6
	4.3. Sosiaali- ja terveyskeskus	7
	4.4. Sivistyskeskus	8
	4.5. Tekninen keskus	9
	4.6. Ympäristötoimi	10
	4.7. Investointien toteutuminen	10
	4.8. Henkilöstöasiat	11
5	Vuoden 2020 talousarvion toteutuminen	11
6	Arvio taloussuunnitelman riittävydestä	13
	Allekirjoitukset	15

RAISION KAUPUNGIN TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2020

1

Tarkastuslautakunta ja sen toiminta vuonna 2020

Valtuusto on asettanut tarkastuslautakunnan kuntalain 121 §:n mukaan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Se valmistelee valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastamista koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tilintarkastuksen yhteensovittamisesta.

Lautakunta seuraa tilintarkastajan tehtävien suorittamista tilintarkastajan antamien raporttien ja selvitysten pohjalta. Se seuraa myös aktiivisesti, mitä toimenpiteitä ilmoitukset tilintarkastajan havaitsemista epäkohdista ja valtuuston tarkastusta koskevista päätöksistä aiheutuu. Lautakunta voi myös tehdä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.6.2017 alkaen:

Jäsen

Tanja Parkko, puheenjohtaja
Raimo Sulonen, varapuheenjohtaja
Ilse Leppäranta
Reijo Paju
Eija Nurmi

Varajäsen

Kaija Honka
Pekka Heikkilä
Kirsi Mikkonen
Kordnejad Ebrahimi
Kari Hanka

Tarkastuslautakunta on kokoontunut tilivuoden 2020 arvioimiseksi 12 kertaa. Lautakunnan arviointityön painopistealueena tilivuoden 2020 osalta on ollut ympäristölautakunnan alaisten tehtäväalueiden tavoitteiden toteutumisen arviointi, kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen arviointi sekä omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan toteutumisen arviointi.

Tarkastuslautakunnan toimintaa on häirinnyt tiedonsaantivelvollisuuden rajoittaminen kaupunginjohdon toimesta vuonna 2019. Asiaa on selvitetty tarkastuslautakunnan toimesta ja haettu ulkopuolisia lausuntoja asiaan liittyen. Tarkastuslautakunta toteaa, että sen laillista tiedonsaantivelvollisuutta ei voi rajoittaa ja on näin myös kaupunginjohdolle ilmoittanut.

Lisäksi tarkastuslautakunta haluaa huomauttaa, että lautakunnan kuultavaksi kutsuttujen henkilöiden tulee myös kuultavaksi tulla. Kutsut ko-

kouksiin lähetetään hyvissä ajoin etukäteen, jotta kaikille jää mahdollisuus järjestää aikaa kokoukseen osallistumiseen.

Kokouksissaan lautakunta on kuullut tekninen johtaja Antti Kortetta, ympäristöpäällikkö Kirsi Anttilaa, terveystarkastaja Kirsi Puolaa, rakennustarkastaja Petri Ojasta, hallintopäällikkö Anne Rantalaa, kaupungin-insinööri Mikko Kunttua ja kiinteistöpäällikkö Ari Jalosta.

Lisäksi tarkastuslautakunta on kuullut kokouksissaan henkilöstöpäällikkö Jarmo Niitynperää, taloustyöryhmän puheenjohtaja Markus Maunula, kaupunginhallituksen konsernijaoston puheenjohtaja Hannele Lehto-Laurilaa, Rasion Vesi Oy:n toimitusjohtaja Anders Öströmiä, Rasion Vuokra-asunnot Oy:n toimitusjohtaja Annika Auraa, sivistysjohtaja Leena Laaksoa, sivistyskeskuksen talouspäällikkö Esa Ilantia, sosiaali- ja terveysjohtaja Juha Sandbergiä, sosiaali- ja terveyskeskuksen talouspäällikkö Sami Koskikalliota sekä säännöllisesti kaupunginjohtajaa ja talousjohtajaa.

Sidonnaisuudet

Kuntalain (410/2015) 84 §:n mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava sidonnaisuuksistaan tarkastuslautakunnalle, joka saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Sidonnaisuustiedot julkaistaan yleisessä tietoverkossa.

Tarkastuslautakunta on pyytänyt sidonnaisuusilmoitukset ilmoitusvelvollisilta luottamushenkilöiltä ja viranhaltijoilta. Tarkastuslautakunta on tarkastanut saapuneet ilmoitukset ja pyytänyt tarvittaessa täydennystä jo tehtyyn ilmoitukseen. Tarkastuslautakunta on julkaissut tarkastetut ilmoitukset kaupungin verkkosivulla ja tarkastuslautakunta on päättänyt saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi vuosittain.

2

Tarkastuslautakunnan aiempien havaintojen toteutuminen

Tarkastuslautakunta on huomauttanut edellisessä raportissaan seuraavista asioista:

Sisäisen valvonnan ohjeen päivitys oli vuoden 2020 tavoitteena. Kaupunginvaltuusto päätti Rasion kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista 12.10.2020. Kaupunginhallitus on 14.12.2020 § 382 vahvistanut Rasion kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Kaupungin tytäryhteisöt ja niiden tytäryhteisöt sekä kaupungin määräysvaltaan kuuluvat säätiöt noudattavat myös sisäisen valvonnan ohjeistusta. Valtuuston päätöksellä riskienhallinta on osa kaupungin taloussuunnittelua ja seuranta. Sisäisen valvonnan toteutumista ja tuloksellisuutta seurataan talousarviovuoden läpi osavuosikatsauksin. Riskienhallinnan kartoitus tehdään talousarvion 2022 laadinnan yhteydessä keskuksittain.

Tarkastuslautakunta kokee kuitenkin sisäisen valvonnan osalta puutteelliseksi sen, että kaupungilla ei ole omaa sisäistä tarkastajaa, joka toiminnallaan terävöittäisi kaupungin sisäistä valvontaa. Ehdotamme, että sisäinen tarkastaja toimisi jatkossa tarkastuslautakunnan esittelijänä.

Tarkastuslautakunta on aiemmin huomauttanut puuttuvasta valvonnasta tukiasuntojen vuokranmaksujen osalta. Kaupunki on puuttunut vuokrarästien perintään ja niiden seurantaan päätetyn prosessin mukaan.

3

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden yleinen arviointi

Raision kaupungin strategiaan on kirjattu neljä painopistealuetta; elinvoimainen Raisio, hyvinvoiva Raisio, kehittyvä Raisio sekä tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö.

Koronavuosi 2020 oli poikkeuksellinen vuosi kaikin puolin. Raision kurjat talousnäkymät kääntyivät positiivisen puolelle kaikkien yllätykseksi. Kaupungin tilikauden tulos on 7,3 milj. € ylijäämäinen. Suurimpana syynä ylijäämään ovat valtion koronatuet, kasvaneet verotulot ja satunnaiserä myydyistä osakkeista. Mikäli näitä tukia ja myydyistä osakkeista saatuja tuottoja ei olisi tullut olisi Raision tulos ollut n. 1,9 milj. € alijäämäinen. Lisäksi tulee huomioida, että henkilöstöä lomautettiin vuoden aikana sekä tehtiin koronan takia työnkeskeytyksiä. Henkilöstökulut toteutuivat vuonna 2020 n. 0,5 milj. € pienempinä edellisvuoteen verrattuna, muutos oli -0,7 prosenttia. Vuonna 2020 toteutuneiden lomautusten, työnkeskeytysten ja talkoovapaiden kokonaismäärä oli n. 0,4 milj. €. Ilman edellä mainittuja koronatukia, satunnaista tuottoa, lomautuksia, työn keskeytyksiä ja talkoovapaita kaupungin tilikauden yli/alijäämä olisi ollut noin -2,3 milj. €.

Kaupungin väkiluku kasvoi vuoden 2020 aikana 371 henkilöllä, mikä on maan kärkitasoa niin suhteellisesti kuin absoluuttisesti mitattuna. Syntyvyyden osalta päästiin myös luonnolliseen väestönlisäykseen.

Kehittyvän Raision kannalta olennaista on yritystoiminta ja sen lisääntyminen. Vuoden 2020 aikana yrityskanta kasvoi ja yritykset julkistivat investointi- ja kasvusuunnitelmia. Näiden uutisten valossa Raision tulevaisuus näyttää positiiviselta ja kasvavalta.

4

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen kuntakonsernissa

Vuoden 2020 osalta jatkettiin vahvaa konserniohjausta. Kaupunginhallituksen konsernijaosto vastaa tytäryhteisöjen ja muiden jäsenyhteisöjen toiminnan ja talouden seurannasta. Kaupunki antaa konserniohjeita yhtiökokouksiin ja muihin asioihin liittyen. Hyvä konserniohjaus vaatii su-

juvaa yhteistyötä tytäryhteisöjen toimitusjohtajien ja konsernijaoston välillä. Vuoden 2020 aikana konsernijohto on osallistunut tytäryhteisöjen talouskatsausten käsittelyyn ja tytäryhteisöjen toimitusjohtajien kanssa on käyty läpi talouden ennusteita, lainatilannetta ja talousarviosuunnitelmaa. Lisäksi toimitusjohtajat ovat esitelleet yhtiöiden tavoitteita kaupunginhallitukselle. Tarkastuslautakunta toteaa, että vahvalle konsernionhjoukselle on selkeä tarve ja yhteistyön tytäryhteisöjen kanssa tulee olla sujuvaa ja avointa.

4.1. Konsernihallinto

Organisaatiomuutoksen valmistelua jatkettiin 2020. Organisaatiouudistus kytkeytyy osaltaan kaupungin talouden sopeuttamistyöhön. Organisaatiomuutosta ja sopeuttamistyötä on valmisteltu kaupunginhallituksessa. Varsinaista organisaatorakennetta ei vielä muutettu 2020 aikana, mutta konsernihallinnon osalta resursseja tarkasteltiin ja niitä lisättiin, jotta olemassa oleva resurssitarve saatiin katettua.

Koko organisaation tarkastelua jatkettiin ensin osana talouden sopeuttamistyötä ja sen jälkeen omana kokonaisuutena. Päätöksiä mahdollisesta organisaatiomuutoksesta tehdään myöhemmin. Muutoksen tarkoituksena on tasoittaa resursseja ja varmistaa että avainhenkilöriskit on huomioitu. Samalla tehdään muutoksia ja vastuutuksia toimintaprosessien osalta.

Kaupunginjohtajan irtisanoutuminen aiheutti muutoksia konsernihallinnon johtavien virkamiesten työnkuvaan, koska sijaistusjärjestelyillä kaupunginjohtajan tehtäviä jaettiin vs. kaupunginjohtajan lisäksi talousjohtajalle, kaupunginlakimiehelle ja elinvoimapäällikölle.

4.2. Kaupungin tytäryhteisöt

Raision kaupungin tytäryhteisöjä ovat: Raision Vuokra-asunnot Oy, Raision Vesi Oy, Eero Rantasen säätiö, Asunto Oy Kuulaharjat ja Kiinteistö Oy Kerttulan jäähalli.

Raision Vesi Oy on jatkanut toimintansa kehittämistä vuoden 2020 aikana. Ydintoiminnoille laaditaan prosessikuvaukset ja urakoinnin lisäkuluja pyritään vähentämään tarkemmilla lähtötiedoilla ja paremmalla valvonnalla urakan aikana. Vesitaksoja on pystytty tarkistamaan alaspäin, mutta palvelumaksuja on päätetty nostaa n. 5% yleisen rakennuskustannusten nousun mukaisesti. Vesihuoltoverkostoa joudutaan saneeraamaan nykyistä enemmän. Hankkeiden toteutus tapahtuu yhdessä kaupungin kanssa, jolloin teknisen keskuksen ja Raision Vesi Oy:n välisen yhteistyön merkitys korostuu. Raision Vesi Oy:n suurin

edessä oleva haaste tulee olemaan E-18 hanke ja siihen liittyvät investointipaineet.

Raision Vuokra-asunnot Oy:n asuntojen käyttöaste putosi vuoden 2020 aikana monen tekijän vaikutuksesta. Pandemian takia telakan työvoima ei tarvinnut asuntoja aikaisempaa määrää, tukiasuntojen määrää vähennettiin ja asuntojen hakijoiden määrä vähentyi. Haasteena on myös se, että asunnon hakijat eivät täytä ARA-lain vaatimia ehtoja (ei vuokravelkaa tai häiriökäyttäytymistä). RaVu:n kiinteistöille on laadittu kunnossapitosuunnitelma 10 vuoden ajalle vuonna 2011 teetettyjen kuntoarvioiden pohjalta. Korjauksia on toteutettu suunnitelmallisesti vuosien varrella. Ajankohtaiseksi tulee uusien kuntoarvioiden teettäminen. Investointien osalta suunnitelmissa on kahden uudiskohteen rakennuttaminen.

Kerttulan Jäähalli Oy:n on kärsinyt pandemiatilanteesta ja tulot ovat laskeneet. Toimintaa on pyritty ylläpitämään pandemian sallimissa rajoissa. Investointien osalta vuoden 2020 aikana tehtiin vain välttämättömimmät toimenpiteet. Tulevaisuudessa edessä on kuitenkin laajemmat korjaustarpeet tekniikan uusimisen osalta.

Tarkastuslautakunnan mielestä tulisi edellyttää, että tytäryhteisöjen hallituksiin nimetään henkilöitä, joilla on asiantuntemusta ja kiinnostusta ko. yhteisöstä ja sen toiminnasta. Nimettyjen henkilöiden tulee raportoida kaupunginhallitukselle.

4.3. Sosiaali- ja terveystieteiden keskus

Koronapandemia vaikutti merkittävästi sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen tuottamiseen vuonna 2020. Kiireellisesti jouduttiin perustamaan erillinen, omalla sisäänkäynnillä varustettu hengitystieinfektio-vastaanotto ja terveystieteiden sairaalassa varauduttiin koronapotilaiden hoitamiseen. Kuntoutusosasto muutettiin infektio-osastoksi ja sen yhteydessä toimiva intervalliyksikkö jouduttiin sulkemaan. Koronajäljitykseen siirrettiin henkilöstöä sekä terveystieteiden neuvonnasta että suun terveydenhuollosta. Lisähenkilökuntaa kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen yksiköihin saatiin myös sivistyskeskuksen varhaiskasvatukseen sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan yksiköistä. Ei-kiireellistä hoitoa siirrettiin, vastaanottokäynnejä korvattiin myös puhelinpalveluilla ja kuntoutustoimintoja keskeytettiin.

Kokonaisuutena talous toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisena. Erikoissairaanhoidon maksuosuus jäi n. 1,7 milj. € alle sairaanhoidopiiriin oman arvion, mikä johtui lähinnä toteutumattomista hoitajaksoista. Toisaalta koronatoimenpiteet aiheuttivat lisäkustannuksia, kun taas toisaalta joidenkin palvelujen keskeytykset ja esimerkiksi kuljetuspalveluiden väheneminen näyttäytyvät taloudessa säästöinä.

Raision ympärivuorokautisen hoidon ostopalveluihin kohdistettiin soten n. 1,3 milj. €:n kohdistamaton säästö. Ympärivuorokautisen hoidon kasvua saatiin hillittyä ja hoidon ostopalveluihin varatut määrärahat alituivat n. 635.000 €. Hoito- ja hoivapalveluiden positiiviseen tulokseen vaikutti myös tulokertymä. Erityisesti on kyseessä kotihoidon tulositonnaiset asiakasmaksut, sillä kotihoidossa hoidetaan yhä vaikeampihoitoisempia asukkaita. Heidän hoitonsa vaatii enemmän aikaa, mikä korottaa asiakkaan maksuja.

Koronarajoitusten vuoksi muun muassa suljettiin tehostetun palveluasumisen yksiköt ulkopuolisilta kävijöiltä ja keskeytettiin päiväkuntoutus. Näiden toimien vaikutusta asiakkaiden toimintakykyyn ei vielä pystytä arvioimaan. Hulvelan tuetun palveluasumisen on todettu olevan erittäin vaikuttava palvelumuoto kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen välissä. Vastaavien välimuodon asumispalvelujen lisääminen on todennäköisesti tarpeen.

Perheiden pahoinvointi on edelleen huolestuttavin ilmiö. Lastensuojeluilmoitusten määrä Raisiossa on edelleen lisääntynyt ja määrä oli 947 vuonna 2020 (860 kpl vuonna 2019). Laitosperhekuntoutuksen ja ensikotien palvelun käyttö on edelliseen vuoteen verrattuna kasvanut voimakkaasti. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä on suunnilleen edellisen vuoden tasolla ja perhehoidon osuus hoitovuorokausista on suurempi kuin laitoshoidon. Avohuollon tukimuodoilla pyritään estämään kodin ulkopuolisia sijoituksia tai nopeuttamaan lapsen/nuoren kotiutumista omaan kotiin.

Vuonna 2019 päätetyn suunnitelman mukaisesti tukiasuntojen määrää on vähennetty 80 asuntoon vuoden 2020 aikana. Tukiasuntojen määrää on tarkoitus vähentää edelleen vuosina 2021 – 2022.

Sosiaali- ja terveystieteiden palveluverkkoselvitys valmistui vuoden 2020 lopussa.

4.4. Sivistyskeskus

Sivistystoimi

Sivistyskeskuksen palveluverkkoselvitys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.11.2019. Tämän pohjalta aloitettiin kouluverkon selvitys. Kouluverkkoselvityksen tueksi tehtiin taustatyötä yhteistyössä teknisen keskuksen kanssa ja lisäksi marraskuussa 2020 työhön otettiin mukaan yhdyskuntasuunnittelun asiantuntijaorganisaatio WSP. Ehdotukset kouluverkon rakenteiksi etenevät valtuuston käsittelyyn vuonna 2021.

Kaikki Raision perusopetuksen koulut ovat KiVa-kouluja. Koulukiusaamista vastaan on toimintamallit, mutta siltikään kiusaamisesta ei olla päästy kokonaan eroon. Valmistelussa olevalla lasten ja nuorten hyvin-

vointisuunnitelmalla voidaan toivottavasti laaja-alaisesti miettiä ratkaisuja nuorten ongelmiin.

Koronan takia siirryttiin vuoden 2020 aikana etäopetukseen. Raisio-opiston toiminta jouduttiin keskeyttämään kahdesti, keväällä ja syksyllä. Keskeytysten vuoksi 1229 opetustuntia peruuntui.

Perusopetuksen 4. - 9. luokat olivat etäopetuksessa kevätlukukaudella 18.3. - 13.5.2020 ja syyslukukaudella 16. - 19.12.2020. Lukiokoulutuksen opetusta annettiin etäopetuksena 16.3. - 30.5.2020 ja 7. - 19.12.2020

Vapaa-aika

Kaupungintalon edustalle valmistui Mika Natrin Kaaret-niminen taideteos yhdessä Eero Rantasen säätiön ja museokeskus Harkon yhteistyönä.

Kesärannan kurssikeskuksen majoitustilat valmistuivat alkuvuodesta 2020. Valitettavasti koronan tuomien rajoitusten takia tilojen käyttö jäi vähäiseksi.

Sisäharrastetilojen jäätyä koronatilanteen takia tauolle, ovat kuntalaiset löytäneet luonto- ja kuntopolut. Perusparannuksen ovat kokeneet mm. Vetikon ja Vaisaaren kuntopolut. Luontopolut ovat saaneet uusia kylttejä.

Etsivään nuorisotyöhön on saatu kahden vakituisen työntekijän lisäksi palkattua projektirahoilla yksi työntekijä vuodeksi. Asiakkaiden läheisten yhteydenottoja etsivillä oli 72 kpl. Etsivä nuorisotyö kohtaa mm. kaikki kutsuntoihin menevät ja kaikki 9-luokkalaiset oppilaat. Työ on paljolti verkossa tapahtuvaa yhteistyötä eri viranomaisten kanssa.

Uintikeskus Ulpukka, sisäliikuntatilat ja ohjatut liikuntapalvelut sekä nuorisotilat olivat suljettuina 15.3. - 31.5.2020. Kesän ja syksyn aikana jatkettiin normaalein aukioloin, mutta 16.12.2020 kaikki em. suljettiin uudelleen. Ulpukan pääsymaksujen tulot jäivät n. 191 000 € talousarvioista.

4.5. Tekninen keskus

Tekninen keskus

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen laatima E-18 tiesuunnitelma valmistui lokakuussa 2020 ja sen hallinnollinen käsittely alkoi marraskuun 2020 lopussa. Muistutusten perusteella tiesuunnitelmaan voidaan tehdä muutoksia. Tämän jälkeen liikenne- ja viestintävirasto tekee V-S:n ELY-keskuksen esityksestä tiesuunnitelmasta hyväksymispäätöksen arviolta vuoden 2021 lopussa.

Tarkastuslautakunta esittää huolestuneisuutensa siitä, että kustannustenjako E-18 tiesuunnitelman ja siihen liittyvien Raision kaupungin järjestelyiden kustannusten osalta ei ole sopimuksellisesti ja sitovasti järjestetty. Raision kaupungin olisi tarpeen sopia kustannuksiin jokin yläraja, jotta mahdolliset "lisätyöt ja järjestelyt" tulevat valtion maksettavaksi, kun valtion toimesta tämä hanke on aloitettukin.

Asuinrakentaminen Raisiossa jatkui vilkkaana ja uusien pientalotonttien tarve on edelleen kasvussa. Tarkastuslautakunta toivoo, että rakentamismääräykset mahdollistaisivat monipuolisen asuntorakentamisen.

Tietohallinto suoriutui mainiosti etätyöhön siirtymisen aiheuttamasta työtaakasta. Tietohallinnon kehittämistyö jäi vähemmälle poikkeuksellisen tilanteen johdosta.

Teknisen keskuksen palveluverkkoselvitys valmistui vuonna 2020. Tarkastuslautakunnalle jäi epäselväksi, mitä kehittymistarpeita ja toimenpiteitä selvitys toi esiin.

4.6 Ympäristötoimi

Rakennusvalvonta

Rakennuslupia myönnettiin vuonna 2020 yhteensä 92 kpl, toimenpidelupia 130 kpl ja maisemalupia 23 kpl. Rakennuslupien määrä väheni vuodesta 2019 22 kpl. Toimenpidelupien määrä lisääntyi jonkin verran vuoteen 2019 verrattuna. Lupien käsittelyaika on edelleen pysynyt n. 19 päivässä.

Terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto

AVI on pyytänyt terveystarkastajatoimikuntaa selvitystä henkilökuntavajeesta joulukuussa 2020. Vastine tullaan antamaan vuoden 2021 aikana. Asiaa tulee tarkastella vuosittain.

Ympäristönsuojelu

Viekas Life -hankkeen tulokset olleet hyviä ja mm. jättikoiranputkiesiintymät on saatu tuhottua. Hanke jatkuu muiden vierasperäisten lajien torjunnassa 2023 asti.

4.7. Investointien toteutuminen

Talousarvion investointien sitovuus on määritelty hanketasolla. Lisäksi on monivuotisia hankkeita, joiden kokonaiskustannusarvio ja toteuttamisvuodet ovat sitovia. Nämä hankkeet on merkitty erikseen talousarviossa. Lautakunta hyväksyy hankkeidensa väliset määrärahasiirrot.

Siirtoja ei saa tehdä kokonaiskustannusarvioiltaan ja toteuttamisvuosiltaan sitovista hankkeista. Investointimenot olivat yhteensä 9,3 milj. €, mikä on 2,3 milj. € vähemmän kuin talousarviossa. Investointitaso laski noin 2,2 milj. € vuodesta 2019.

Merkittävimmit ns. monivuotisista vuoden aikana valmistuneista investointihankkeista olivat Kesärannan majoitusrakennus ja Friisilän koulun perusparannus. Hankkeet toteutuivat kustannusarvion mukaisena.

4.8. Henkilöstöasiat

Henkilöstön työterveyshuolto siirtyi vuonna 2019 Pihlajalinna Oy:lle ja uudet toimintatavat aiheuttivat henkilöstön keskuudessa keskusteluja. Mielenterveyssyistä johtuviin poissaoloihin alettiin kiinnittää huomiota Työterveyslaitoksen ja Nokian kaupungin kanssa toteutetussa Tunnista ajoissa, puutu aktiivisesti -hankkeessa. Hanketta rahoitti Kuntien eläkevakuutus.

Raisiossa tavoitteena on henkilöstön sairauspoissaolojen väheneminen 2% vuosittain. Vuonna 2020 sairauspoissaolopäivien määrä laski 5,3 %, mutta 2019 tapahtuneen poisolojen kasvun vuoksi poissaolopäivien määrä 27 745 pv ylittää edelleen vuoden 2018 tason. Sairauspoissaolopäivien määrä ylittää selkeästi maan keskiarvon kunta-alalla.

Vuoden 2020 aikana vakinaisen henkilöstön määrä kasvoi 7 henkilöllä ja henkilötyövuosien määrä 1464,5 htv väheni 25,7 htv verrattuna edelliseen vuoteen. Poissaoloihin johtaneita työtapaturmia oli 40 kpl ja ne johtivat 592 poissaolopäivään, joka oli 394 päivää vähemmän kuin 2019.

Raision kaupungin vakituisista työntekijöistä 48 % on yli 50-vuotiaita ja työntekijöiden keski-ikä on 47,2 vuotta, jolla tasolla se on ollut jo viimeisen kymmenen vuoden ajan. Yli 60-vuotiaiden työntekijöiden määrä on ollut viime vuosina hienoisessa kasvussa. Vanhuuseläkkeelle siirtyneiden keski-ikä vuonna 2020 oli 63,7 vuotta ja työkyvyttömyyseläkkeelle jääneiden 59,1 vuotta.

5

Vuoden 2020 talousarvion toteutuminen

Talousarvion 2020 sitovuus määräytyy lautakunnittain siten, että sitovia lukuja ovat lautakunnan ulkoiset kokonaistulot, kokonaismenot ja netto. Lautakunta voi suorittaa muutoksia palveluiden välillä. Tili- ja vastuuvapauden edellyttämä sitovuus muodostuu toimintakatteesta (nettobudjetti).

Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat erät ovat lainakannan ja antolainauksen muutokset.

Konsernihallinnon toimintamenot olivat 6,4 milj. €, mikä on 0,7 milj. € (9,8 %) vähemmän kuin talousarviossa. Konsernihallinnon henkilöstökulut toteutuivat 0,1 milj. € arvioitua pienempinä lisäksi toimisto- ja asiantuntijapalveluiden kulut olivat ennakoitua alhaisemmat. Toimintakate oli -4,1 milj. €, mikä oli 0,5 milj. € (10,5 %) vähemmän kuin talousarviossa.

Sosiaali- ja terveystalokunnan toimintamenot olivat 103,2 milj. €, mikä on 0,6 milj. € (0,6 %) enemmän kuin talousarviossa. Toimintakertomuksessa annetun selvityksen mukaan poikkeama johtui aine- ja tarvikkehankintojen kasvusta esim. koronasuojautumiseen liittyvistä tarvikehankinnoista. Toimintakate oli -76,5 milj. €, mikä oli 0,1 milj. € (0,1 %) enemmän kuin talousarvio.

Sivistyslautakunnan toimintatuotot alittuivat ja myöskin toimintakulut alittuivat talousarviosta. Lautakunnan toimintakate oli -29,1 milj. €, 0,9 milj. € (3,1 %) vähemmän kuin talousarvion toimintakate. Lautakunnan tuottoihin vaikutti mm. kevään 2020 tapahtumat, kun päiväkotitoiminta ajettiin osittain alas koronan vuoksi. Myöskin toimintamenoissa näkyi koronan vaikutukset mm. kuljetuksissa, koulutuksiin osallistumisessa ja matkustamisessa.

Vapaa-aikalautakunnan toimintakate oli -2,5 milj. €, mikä oli 0,1 milj. € (3,7 %) alle talousarvion. Koronapandemian vaikutukset näkyivät lautakunnan tulojen kertymisessä, koska uintikeskus Ulpukka oli osan aikaa suljettuna ja kun se oli auki, niin sen kävijämäärät olivat aiempaa pienemmät. Työnkeskeytykset ja kaupungin lomautukset näkyivät alentuneina henkilöstömenoina ja näin vaikutti lautakunnan toimintamenojen pienentymiseen.

Ympäristölautakunnan toimintakate oli -0,2 milj. €, mikä oli 0,3 milj. € (58 %) vähemmän kuin talousarviossa. Lautakunnan toimintatuotot toteutuivat arvioitua paremmin ja toimintamenot olivat arvioitua pienemmät.

Teknisen lautakunnan toimintamenot olivat -24,2 milj. €. Toimintamenot alittivat talousarvion 1,4 milj. eurolla (-5,3 %). Toimintatuottoja kertyi 0,4 milj. € (6,6 %) enemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Lautakunnan toimintakate oli -17,5 milj. €, mikä oli 1,8 milj. € (9,1%) vähemmän kuin talousarviossa. Maankäyttö- ja kehittämiskorvauksia saatiin 0,2 milj. € enemmän. Maa- ja vesialueiden vuokratuotot toteutuivat arvioitua suurempana. Lautakunta säästi henkilöstökuluissa, palvelujen ostoissa ja aine- ja tarvikeostoissa.

Kaupungin verotulot olivat 103,3 milj. €, mikä on 1,3 milj. € (1,3 %) enemmän kuin muutetussa talousarviossa. Verotuotot toteutuivat 0,1 milj. € alkuperäistä vuoden 2020 talousarviota 103,5 milj. € heikompana. Suhteessa edelliseen vuoden 2019 tilinpäätökseen kaupungin verotulot kasvoivat 4,2 milj. €.

Kunnallisverotuotot toteutuivat 1,9 milj. € lopullista talousarviota parempana ja olivat 0,7 milj. € enemmän kuin kaupungin alkuperäinen talousarvio vuodelle 2020. Yhteisöverotuotot toteutuivat lähes 0,06 milj. € muutettua talousarviota paremmin. Kiinteistöverotuotot laskivat edellisestä tilikaudesta 0,65 milj. €. Kiinteistöveron heikompaan kehitykseen vaikutti kiinteistöverotuksen siirtyminen verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen, jolloin vuoden 2020 kiinteistöveron kokonaismaksuunpanosta erääntyy 10 % vasta alkuvuodesta 2021. Verotulojen kasvua selittävät mm. vuonna 2019 käyttöön otettu vuositulorajaan perustuva verokorttiuudistus sekä yhteisöveron jako-osuuden kymmenen prosenttiyksikön korotus.

Kaupunki sai vuonna 2020 valtionosuuksia yhteensä 39,1 milj. €. To-teuma ylitti muutetun talousarvion 0,1 milj. €. Kaupungin valtionosuudet kasvoivat huomattavasti, 10,68 milj. € edellisestä vuodesta.

Tuloslaskelman mukainen tilikauden ylijäämä oli 7,3 milj. €, mikä on 6,2 milj. € parempi kuin muutettu talousarvio. Ylijäämäiseen tulokseen vaikutti mm. toimintamenojen pienentyminen, arvioitua paremmat verotulot sekä TSME:n osakkeiden myynnin myyntivoitto.

6

Arvio taloussuunnitelman riittävydestä

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kaupungin tilikausi 2020 oli ylijäämäinen 7,3 milj. €. Kaupungin edelliset kaksi tilikautta ovat olleet alijäämäisiä yht. 9,4 milj. €. Ration kaupungin taseen 31.12.2020 mukainen jäl-jelle jäänyt kertynyt ylijäämä on 17,1 milj. €. Kaupungin taseen ylijäämä parantui huomattavasti vuoden 2020 7,3 milj. euron ylijäämästä johtuen. Ration kaupungilla ei ole vuoden 2020 tilinpäätöksen mukaan kuntalain tarkoittamaa katettavaa alijäämää.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän vuoden 2021 alkuperäisen talousarvion ja taloussuunnitelman 2022 – 2023 mukaan kaupungille kertyy suunnittelukautena alijäämää (tilikauden tulos) yhteensä 1,3 milj. euroa. Alkuperäisen talousarvion ja taloussuunnitelman perusteella suunnittelukauden päättyessä 2023, kaupungin taseen ylijäämä olisi tilinpäätöksen 2020 ylijäämäinen tulos huomioiden 15,8 milj. €.

Tilikauden 2020 arvioitua parempi tulos parantaa huomattavasti kaupungin ns. ylijäämäpuskurin tilaa. Kaupungin sopeuttamistoimenpiteiden tarkastelu valmistui vuoden 2021 alussa. Sopeuttamistoimenpiteiden avulla pyritään säilyttämään ylijäämäinen kertymä samalla tasolla kuin vuoden 2020 ylijäämäinen kertymä. Ilman sopeuttamistoimenpitei-

tä kaupungin kertynyt ylijäämä tulisi laskemaan miljoonia vuoden 2020 tasosta.

Kaupungin vuoden 2020 tulos olisi negatiivinen ilman poikkeuksellisia eriä mm. valtiolta saatuja koronatukia, arvioitua parempaa verotuloa ja satunnaista, kertaluonteista luovutusvoittoa myydyistä osakkeista. Koronapandemian pitkittyminen tulee vaikuttamaan kaupungin toimintaan useamman vuoden ajan mm. hoitovelkana. Ilman valtion tukia ja satunnaisia tuottoja kaupungin talous olisi edelleen rakenteeltaan alijäämäinen. Toimintojen ja prosessien tehostaminen on edelleen tarpeellista, jotta kaupungin rakenteellinen alijäämä saadaan käännettyä ylijäämäiseksi.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että kaupungin talouden liikkumavara heikkeni vuosien 2016 - 2019 aikana. Kuten kaupunginhallituksen laatimassa vuoden 2019 tilinpäätöksessä todettiin, ilman vuonna 2016 kirjatun Raision Vesi Oy:n yhtiöittämisen myyntivoittoa (15,2 milj. €) ja muita satunnaisia tuloeria, taseen edellisten tilikausien yli-/alijäämien kertymä olisi ollut negatiivinen (6,4 milj. €). Edellä mainitut erät mukaan lukien negatiivinen kertymä kasvoi tilikauden 2019 alijäämäisen tuloksen jälkeen -12,1 milj. euroon. Tilikauden 2020 ylijäämäinen tulos pienentää alijäämää, jonka jälkeen se olisi alijäämäinen noin 4,8 milj. €. Huomioitavaa tässä kuitenkin on se, että kaupungin tulokertymä olisi silti vieläkin alijäämäinen ilman yhtiöittämisiä ja satunnaisia tuloeria, vaikkakin vuonna 2020 tehtiin ylijäämäinen tulos. Vuoden 2020 tilinpäätöksen todelliseksi kertyneeksi ylijäämäksi muodostuu kuitenkin 17,1 milj. €, kun edellä mainittuja seikkoja ei oteta huomioon.

Kaupungin konsernitaseen 31.12.2020 mukainen kertynyt ylijäämä on 22,1 milj. € (Tp19, 13,1 milj. €), mikä on 904 € asukasta kohti (Tp19, 544 €).

Raisiossa, 4.5.2021

Tanja Parkko
puheenjohtaja

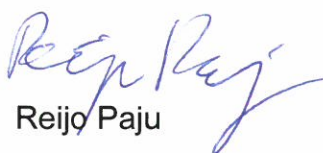
Raimo Sulonen
varapuheenjohtaja

Ilse Leppäranta

Eija Nurmi

Reijo Paju